

Usmernenie o predĺžení lehoty na ozdravenie vo výnimočných nepriaznivých situáciách

1. Úvod

- 1.1. V súlade s článkom 138 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES (ďalej len „smernica Solventnosť II“)¹ orgány dohľadu môžu za určitých okolností predĺžiť lehotu na ozdravenie na obnovenie kapitálových požiadaviek na solventnosť, ako sú uvedené v článku 138 ods. 3 a článku 218 ods. 4 smernice Solventnosť II, o maximálne obdobie 7 rokov. Táto právomoc sa uplatňuje v prípade výnimočných nepriaznivých situácií ovplyvňujúcich poisťovne a zaistovne predstavujúce značný podiel na trhu alebo dotknuté skupiny činností, ak podniky nedokážu plniť svoje kapitálové požiadavky na solventnosť. Udeľuje sa orgánom dohľadu, aby mohli zmierniť nenáležité potenciálne procyklické účinky na finančný systém alebo nepriaznivé účinky na finančné trhy, najmä na poisťovnom trhu, čo by v konečnom dôsledku bolo škodlivé pre záujmy poisťovníkov a príjemcov.
- 1.2. S cieľom zabezpečiť spravodlivé konkurenčné podmienky v situáciách, keď je jednou z možností predĺženie lehoty na ozdravenie, je najdôležitejšie, aby orgány dohľadu vypracovali postupy zblížovania, keď sa budú rozhodovať o tom, komu udeliť predĺženie lehoty, a o trvaní predĺženia lehoty. Orgán EIOPA preto v súlade s článkom 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1094/2010 (ďalej len „nariadenie o EIOPA“)² vydáva tieto usmernenia.
- 1.3. Tieto usmernenia sú určené orgánom dohľadu s cieľom zabezpečiť, aby orgány dohľadu používali jednotný prístup k predĺženiu lehoty na ozdravenie vo výnimočných nepriaznivých situáciách. Tieto usmernenia sa tiež týkajú súvisiacich problémov, ktoré si vyžadujú konvergentné postupy dohľadu alebo vyššiu mieru harmonizácie. Medzi tieto postupy patrí odobratie/zrušenie predĺženia, ďalšie predĺženia udeleného predĺženia a zverejnenie odobratí predĺžení.
- 1.4. Keď orgán EIOPA v súlade s článkom 138 ods. 4 smernice Solventnosť II vyhlási, že nastala výnimočná nepriaznivá situácia, neznamená to automaticky, že poisťovňa alebo zaistovňa (ďalej len „podniky“) z členského štátu, na ktorú sa vyhlásenie vzťahuje, je potenciálne oprávnená na predĺženie lehoty na ozdravenie.
- 1.5. Z troch výnimočných nepriaznivých situácií uvedených v druhom pododseku článku 138 ods. 4 smernice Solventnosť II len pokles na finančných trhoch, ktorý je nepredvídaný, výrazný a prudký, bude pravdepodobne mať veľký negatívny vplyv na väčšinu podnikov, keďže vytvára nepriaznivé podnikateľské prostredie. Predpokladá sa, že pretrvávajúce nízke úrokové miery ovplyvnia najmä poisťovne poskytujúce životné poistenie, činnosti zaistovní súvisiace so životným poistením a niektoré skupiny činností poisťovní poskytujúcich neživotné poistenie. Katastrofická udalosť so značnými dôsledkami môže

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2009, s. 1)

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1094/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov), a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/79/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 48)

v značnej miere postihnúť len niektoré podniky, keďže najviac zasiahne určité skupiny činností.

- 1.6. Medzi uvedenými tromi výnimočnými nepriaznivými situáciami existujú významné rozdiely, pokiaľ ide o schopnosť podnikov ochrániť sa pred nimi, zabrániť tomu, aby podniky porušili svoje kapitálové požiadavky na solventnosť, alebo v požadovanej lehote dosiahnuť nápravu porušenia kapitálových požiadaviek na solventnosť. Orgán dohľadu musí tieto rozdiely zohľadniť pri rozhodovaní o tom, či je podnik oprávnený na predĺženie lehoty, a o trvaní predĺženia.
- 1.7. Právomoc predĺžiť lehotu na ozdravenie sa poskytuje len na vytvorenie flexibility, pokiaľ ide o opatrenia dohľadu, keď značná časť poistného trhu čelí veľkým problémom, ktoré by mohli viesť k vážnym následkom pre trh ako celok. Tieto problémy by mohli vzniknúť, ak by boli všetky zúčastnené subjekty prinútené prijať podobné opatrenia v rovnakom obmedzenom časovom rámci, čím by sa vytvorili procyklické účinky na finančný systém, alebo ak by sa dôležité prvky poistného trhu nachádzali vo finančných ťažkostiach so škodlivým vplyvom na trh.
- 1.8. Pri rozhodovaní o trvaní predĺženia lehoty na ozdravenie sa predpokladá, že orgány dohľadu zvažia výnimočnú povahu predĺženia lehoty na ozdravenie a všeobecné pravidlo uvedené v článku 138 ods. 3 smernice Solventnosť II, v ktorom sa stanovuje, že podniky musia zabezpečiť zavedenie nevyhnutných opatrení, aby splnili kapitálovú požiadavku na solventnosť v obmedzenej lehote trvajúcej 6 až 9 mesiacov.
- 1.9. V prípade, keď je výnimočnou nepriaznivou situáciou nepredvídaný, výrazný a prudký pokles na finančných trhoch alebo pretrvávajúce nízke úrokové miery, orgány dohľadu budú musieť pri rozhodovaní o období predĺženia lehoty na ozdravenie predpokladať vývoj na finančných trhoch. Ak by sa časom tieto predpoklady ukázali ako príliš optimistické alebo pesimistické, orgány dohľadu musia byť schopné opraviť svoje rozhodnutia, a to buď prostredníctvom ďalšieho predĺženia daného predĺženia, pri ktorom sa neuskutočnili očakávané zlepšenia výnimočnej nepriaznivej situácie, alebo prostredníctvom zrušenia predĺženia v prípade, keď definitívne pominuli prekážky rýchlejšieho ozdravenia.
- 1.10. Usmernenia 1 až 11 sa týkajú jednotlivých podnikov a *mutatis mutandis* skupín, t. j. keď sa tieto usmernenia vzťahujú na skupiny, výraz „podnik“ znamená „skupina“ a výraz „orgán dohľadu“ znamená „orgán dohľadu nad skupinou“.
- 1.11. Na účely týchto usmernení boli vymedzené tieto pojmy:
 - a) „predĺženie lehoty na ozdravenie“ je predĺžené obdobie na nápravu porušenia kapitálových požiadaviek na solventnosť presahujúce pôvodné obdobie ustanovené v článku 138 ods. 3 smernice Solventnosť II;
 - b) „odobratie predĺženia“ znamená, že orgán dohľadu odoberie predĺženie lehoty na ozdravenie v prípade, ak príslušný podnik nepreukázal značný pokrok pri náprave porušenia kapitálovej požiadavky na solventnosť v súlade s piatym pododsekom článku 138 ods. 4 smernice Solventnosť II;

c) „zrušenie predĺženia“ znamená, že orgán dohľadu odoberie predĺženie lehoty na ozdravenie pre významnú zmenu okolností, ktoré tvorili základ predĺženia.

1.12. Pokiaľ nie sú pojmy vymedzené v týchto usmerneniach, ich význam je vymedzený v právnych aktoch, na ktoré sa odkazuje v úvode.

1.13. Usmernenia sa uplatňujú od 1. januára 2016.

Usmernenie 1 – Všeobecné ohľady, pokiaľ ide o udelenie predĺženia lehoty na ozdravenie

1.14. Orgán dohľadu by sa mal pri udeľovaní predĺženia lehoty na ozdravenie a rozhodovaní o trvaní tohto predĺženia zamerať na to, aby zabránil neprimeranému negatívnemu vplyvu na finančný trh vo všeobecnosti alebo konkrétne na poistný trh. Mal by zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi makroprudenciálnymi aspektmi a potrebou vyhnúť sa prílišnému ohrozeniu ochrany poistníkov a príjemcov príslušného podniku.

Usmernenie 2 – Žiadne predĺženie lehoty na ozdravenie sa nesmie udeliť bez ustanovenia, že toto predĺženie sa môže skrátiť alebo zrušiť.

1.15. Orgán dohľadu by mal všetky rozhodnutia o predĺžení lehoty na ozdravenie podmieniť ustanovením, na základe ktorého orgán dohľadu môže podľa potreby zrušiť alebo skrátiť predĺženú lehotu na ozdravenie, ak sa okolnosti, na základe ktorých bolo udelené predĺženie, zmenili tak, že na základe nových okolností by orgán dohľadu neudelil predĺženie alebo by udelil predĺženie s kratším trvaním.

1.16. Keď orgán EIOPA vyhlási, že už neexistuje výnimočná nepriaznivá situácia, orgán dohľadu by mal čo najskôr preskúmať všetky udelené predĺženia.

Usmernenie 3 – Rozhodovanie o trvaní predĺženia lehoty na ozdravenie

1.17. Orgán dohľadu by mal podľa potreby radšej predĺžiť predĺženie lehoty na ozdravenie namiesto toho, aby hneď na začiatku udelil veľmi dlhé predĺženie lehoty na ozdravenie.

Usmernenie 4 – Žiadosť o informácie a plán ozdravenia

1.18. Orgán dohľadu by mal od podniku vyžadovať, aby poskytol všetky dôležité informácie, ktoré orgánu dohľadu pomôžu pri posudzovaní faktorov a kritérií vymedzených v článku 288 písm. c) až h) a v článku 289 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/35³.

1.19. Pokiaľ ide o predĺženie lehoty na ozdravenie, plán ozdravenia podľa článku 142 ods. 1 smernice Solventnosť II by mal navyše obsahovať:

³ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (Ú. v. EÚ L 12, 17.1.2015, s. 1)

- a) odôvodnenie predĺženia a navrhované trvanie predĺženia lehoty na ozdravenie potrebného na vyriešenie výnimočnej nepriaznivej situácie;
- b) pokrok, ktorý sa má dosiahnuť každé tri mesiace v dôsledku navrhnutých opatrení a ich očakávaného vplyvu na solventnosť.

Usmernenie 5 – Predĺženie lehoty na ozdravenie na základe nepredvídaného, výrazného a prudkého poklesu na finančných trhoch

1.20. Keď orgán EIOPA vyhlási, že nastal pokles na finančných trhoch, ktorý je nepredvídaný, výrazný a prudký, rozhodujúcim faktorom pre orgán dohľadu pri rozhodovaní o predĺžení lehoty na ozdravenie a o jeho trvaní by mali byť potenciálne procyklické účinky.

Usmernenie 6 – Predĺženie lehoty na ozdravenie na základe pretrvávajúcich nízkych úrokových mier

1.21. Keď orgán EIOPA vyhlási, že nastala situácia s pretrvávajúcimi nízkymi úrokovými mierami, rozhodujúcim faktorom pre orgán dohľadu pri rozhodovaní o predĺžení lehoty na ozdravenie a o jeho trvaní by mali byť opatrenia prijaté podnikom na obmedzenie zhoršenia jeho solventnosti.

Usmernenie 7 – Predĺženie lehoty na ozdravenie na základe katastrofickej udalosti so značnými dôsledkami

1.22. Keď orgán EIOPA vyhlási, že nastala katastrofická udalosť so značnými dôsledkami, rozhodujúcim faktorom pre orgán dohľadu by mal byť rozsah, v akom podnik čelí poistným plneniam výrazne vyšším, ako by bolo možné očakávať za bežných okolností.

Usmernenie 8 – Uplatnenie ďalšieho predĺženia lehoty na ozdravenie v prípade významnej zmeny pôvodných predpokladov

1.23. Orgán dohľadu by mal zohľadniť žiadosť o ďalšie predĺženie len vtedy, keď sa okolnosti, na základe ktorých bolo udelené pôvodné predĺženie lehoty na ozdravenie, zmenili tak, že na základe nových okolností by orgán dohľadu mohol udeliť dlhšie predĺženie lehoty na ozdravenie, a keď sa žiadosť podporí upraveným realistickým plánom ozdravenia.

1.24. Orgán dohľadu by mal podniku umožniť požiadať o ďalšie predĺženie lehoty na ozdravenie, pokiaľ výsledná celková predĺžená lehota na ozdravenie neprekročí maximálne obdobie uvedené v článku 138 ods. 4 smernice Solventnosť II.

Usmernenie 9 – Posudzovanie významného pokroku

1.25. Pri posudzovaní, či podnik dosiahol významný pokrok smerom k dodržaniu jeho kapitálovej požiadavky na solventnosť, ako sa uvádza v piatom pododseku článku 138 ods. 4 smernice Solventnosť II, by orgán dohľadu mal určiť, či podnik stále pravdepodobne splní svoj plán ozdravenia. Orgán dohľadu by mal zohľadniť aspoň to, či podnik:

- a) nedokázal bez dostatočného odôvodnenia vykonať akékoľvek opatrenia, ku ktorých prijatiu sa zaviazal; alebo
- b) nedokázal dosiahnuť významný pokrok v ktoromkoľvek z cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť každé tri mesiace v dôsledku navrhnutých opatrení, ktoré boli uvedené v pláne ozdravenia.

Usmernenie 10 – Odobratie alebo zrušenie predĺženia

- 1.26. Ak orgán dohľadu dospeje k záveru, že predĺženie lehoty na ozdravenie by sa malo odobrať alebo zrušiť, mal by podniku poskytnúť možnosť v primeranom časovom rámci vyjadriť svoje stanovisko k navrhnutému odobratiu alebo zrušeniu.

Usmernenie 11 – Zverejnenie odobratia alebo zrušenia predĺženia

- 1.27. Keď orgán dohľadu odoberie alebo zruší predĺženie lehoty na ozdravenie, mal by zabezpečiť, že podnik bezodkladne splní požiadavku článku 54 ods. 1 smernice Solventnosť II uverejniť takéto informácie a dôvody odobratia alebo zrušenia, a to v aktualizácii jeho správy o solventnosti a finančnom stave.

Dodržiavanie a pravidlá oznamovania

- 1.28. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia o EIOPA. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia o orgáne EIOPA musia príslušné orgány a finančné inštitúcie vynaložiť všetko úsilie na dodržanie usmernení a odporúčaní.
- 1.29. Príslušné orgány, ktoré dodržia alebo majú v úmysle dodržať tieto usmernenia, ich majú vhodným spôsobom začleniť do svojho regulačného rámca alebo do rámca dohľadu.
- 1.30. Príslušné orgány do dvoch mesiacov od vydania preložených znení potvrdia orgánu EIOPA, či dodržia alebo majú v úmysle dodržať tieto usmernenia, a uvedú dôvody v prípade ich nedodržania.
- 1.31. V prípade neposkytnutia odpovede do tohto termínu sa príslušné orgány budú považovať za orgány, ktoré nedodržia povinnosť informovať, a táto skutočnosť bude zverejnená.

Záverečné ustanovenie o preskúmaníach

- 1.32. Tieto usmernenia preskúma orgán EIOPA.